SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 92. JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, MAY 17, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 17-го ТРАВНЯ 1988 Ч. 92. РІК XCV.

В ПАРИЖІ ВІДБУЛАСЯ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА ЗУСТРІЧ

Париж (ПС КУППО). — У п'ятницю, 22-го квітня ц.р., відбулася заходами Українсько-Польського Товариства (УПТ) чергова зустріч. В привітливу залю храму св. Володимира прибуло напричуд багато членів не тільки того товариства, але й обидвох громад, зокрема багато молоді та середнього покоління.

На зустріч прибули також найбільш визначні представники українського і польського світів в Парижі, включно із духовниками.

Вечір-зустріч відкрила згідно із ротаційною системою, цим разом полька А. Шуманьска, яка є співробітницею радіовисильні „Солідарносьць". Вона привітала польського священика о. С. Єжа і о. ректора Я. Салевича, пароха української католицької церкви св. Володимира, голов двох українських громадських централь та голов і представників інших інституцій і організацій.

Виступи українського та польського представників мали за завдання з'ясувати потребу зустрічі та підкреслити деякі історично-політичні аспекти спільного сусідства.

Від українців виголосив слово по-українськи і французьки інж. Володимир Малинович, член Управи УПТ.

На залі можна було бачити численних представників патріотичного польського табору (підпільного або напів-підпільного), які прибули до Франції відносно недавно. Одна із найбільше активних діячів, що прибула перед кількома місяцями до Франції, Ева Кубасєвіч, розповіла про ситуацію в Польщі та послідовне, але затяжне, змагання поляків до визволення із комуністичного режиму, які щораз більше усвідомлюють собі, що визвольну боротьбу треба вести спільним фронтом поневолених народів, а в тому також українців. Помітним є, що молодше поль-

(Закінчення на стор. 4)

29-ТЕ ТРАВНЯ — ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЄДНОСТИ

Цього року завершується тисяча років від формального прийняття християнської віри в Київській Русі-Україні князем Володимиром Великим. Цю знаменну і неповторну дату українська громада в ЗСА і цілій діяспорі вже почала святкувати різними імпрезами, але найголовніші з них будуть відбуватися в літі й осені цього нашого ювілейного року. Їх започаткує День Української Єдности у неділю, 29-го травня.

Ще минулого року Крайовий Комітет Тисячоліття Християнства в Україні на своїх засіданнях виніс рішення, щоб вся українська громада в Америці, разом в один день, однією загальною програмою відзначила Тисячоліття Хрищення Київської Руси-України. Про це появилися інформації в українській пресі, а місцеві комітети тисячоліття одержали листи від Крайового Комітету з датою 15-го серпня 1987 року, в яких, крім повідомлення, були подані рації такого одноразового всенародного акту. Українська громада позитивно прийняла такий задум, а ієрархи обох Українських Церков благословили його і видали зарядження і дозвіл своїм священикам відправити Служби Божі у своїх церквах у День Української Єдности.

Знаменним є також той факт, що такий день відбудеться не тільки в ЗСА, але і в цілій українській діяспорі — всюди де існують українські громади у світі. Минулого місяця Президія СКВУ, на пропозицію Крайового Комітету, видала своє звернення до українців в діяспорі відзначити 29-го травня тисячоліття нашого хрищення об'єднано, без огляду на різниці поглядів і віровизнання, в основному з такою самою програмою, яка була запланована в ЗСА.

Тут у цьому заклику бажаємо пригадати українській громаді в Америці, що центральною точкою відзначення тисячоліття у День Української Єдности повинні бути, як це вже було заплановано минулого року, Служби Божі відправлені у всіх наших церквах різних віровизнань, як вдячність за світло Христової віри, що прийшло на українські землі тому тисячу років і як прохання за свободу Українських Церков на рідних землях. До участи у цих відправах було б добре запросити духовенство і вірних інших Церков наших співгромадян щоб вони мали нагоду побачити наш обряд і краще зрозуміти наші бажання, вільности, релігійної і національної, для нашого українського народу. В додатку, о годині 12-ій полудня місцевого часу повинні, там де це є можливе, дзвонити дзвони, як символ нашої радости прийняття християнства. Є рівнож дуже побажаним, щоб біля церков, або в іншому відповідному місці, відбулися походи священиків і вірних з молодечими організаціями в одностроях та відповідними написами.

З нагоди Дня Української єдности є конечним подати до медії інформації про наше тисячоліття, наші християнські традиції та наші змагання до свободи в Україні. В різних місцевостях можуть бути ще якісь додатки, але головне є те, щоб ця одноразова акція була величава і успішна.

(Закінчення на стор. 3)

ЩЕ ОДИН ПРИКЛАД ЗУМИСНОЇ РУСИФІКАЦІЇ

Київ. — Київська газета „Культура і Життя", орган міністерства культури УССР та республіканського комітету профспілки працівників культури, помістила у виданні з 1-го травня ц.р., листа до редакції. Дирекція Озернянського будинку культури Зборівського району Тернопільської области запротестувала, чи як пише газета „внесла заяву", проти зчеркування зі списку замовлених газет українсльких назв і вставлювання та залишення російських.

У заяві написано: „ми передплатили газети і журнали, які нам необхідні і які люди читають. Серед них — „Новини кіноекрана", „Фізькультура і спорт", „Радянська жінка", „Культура і Життя", „Перець", „Знання та праця". Заявку здали до Зборівського відділення „Союздруку". Але там (навіть „Культуру і життя" — газету нашого міністерства) викреслили, залишивши: „Совєти депутатов", „Комуніст України", „Під прапором ленінізму", і дописали „Агитатор", „Політіческоє самообразованіє". Нав'язана нам періодика не розрахована на масового читача, тож лежить без дії. Вважаю, що в наш час це неприпустимо!"

Листа до редакції підписав Є. Кузьмін, директор Будинку культури. За словами Є. М. Кузьміна, винне відділення „Союздруку". А начальник відділення М.С. Сидоренко заперечує: „ми нічого не викреслюємо. Нам приносят заявку, скріплену печаткою. У Зборівському районі заявили: „передплатою відділ культури не займався". Хто ж викреслив замовлені газети? Зіпхали на голову сільської ради в Озернянах і навіть наївно запитують: „Цікаво чим керувався її голова, чинячи таке, і як оцінює його дії районний відділ культури?"

Ну і здорово ж брехнули. Викреслили, газети, очевидно, партійні політруки і кагебісти та русифікатори України, а зіпхали на невинну людину.

СССР ПОЧАВ ВИВОДИТИ СВОЄ ВІЙСЬКО З АФГАНІСТАНУ

Кабуль, Афганістан. Після майже дев'ятирічної, неуспішної і коштовної війни совєтських окупаційних військ з антикомуністичними повстанцями-муджагедінами, у якій Совєтський Союз втратив майже 20.000 вояків забитими, а десятки тисяч втратили здоров'я у зв'язку з поранениями, Москва, зрозумівши нарешті, що вона цієї війни не виграє, почала відтягати з Афганістану, цієї гористої Центрально-азійської країни своє військо, число якого коливалося між 115 і 120.000 вояків.

Не допомогли Москві також місцеві квіслінги, тобто сформована нею афганська армія і поліція та центральний уряд президента Наджібулли, який ніколи не був визнаний Урядом З'єдинених Стейтів Америки й багатьма іншими демократичними державами світу. Навпаки, ЗСА допомагали зброєю і військовим вирядом афганським муджагедінам, вважаючи їхню боротьбу за визволення справедливою. Вашінгтон дав в руки повстанців модерну зброю, включно з протилетунськими ракетами типу „Стінгер", які мабуть і були переконуючим фактором для СССР, що війни в Афганістані не можна повністю виграти, не зважаючи на застосований нечуваний у цивілізованому світі терор проти місцевого населення, який сміливо можна назвати ще одним етноцидом комуно-московської імперії проти поневоленого народу.

В неділю, 15-го травня, як було раніше заповіджено, перші совєтські військові частини покинули місцевість Джалялябад, розташований приблизно 80 миль від Кабулю, і почали двигатися, разом з військовим вирядом, танками, панцерними автомобілями, гарматами, „Катюшами", радарами, апаратурою зв'язку, в сторону афгано-совєтського кордону. Вояки помахом рук прощалися з місцевим населенням і режимовими вояками. Обличчя у них усміхнені, задоволені і раді, що пережили пекло і повертаються на батьківщину. Муджагедіни, які спочатку заповідали атаку на совєтські військові колони, передумали свою стратегію вважаючи мабуть, що не слід витрачати сил для боротьби з вояками, які відходять, а треба зберігати їх для місцевих комуністів, які збираються тримати у своїх руках диктаторський режим, що, очевидно, було б глумом над дев'ятирічною боротьбою антикомуністів.

У Вашінгтоні надіються, що кремлівські керівники прискорять термін відтягнення війська у зв'язку з лагідною поведінкою муджагедінів, бо чим менше їх там залишиться, тим менша загроза існуватиме для них і для західньо-східних відносин. Згідно з плянoм Москви виведення війська повинно тривати повних дев'ять місяців, але представники Державного департаменту заявив, що напевно за шість місяців в Афганістані не буде вже ні одної совєтської військової частини. Залишаться тимчасово військові і цивільні дорадники, як про це заповідав президент Наджібулла, але це залежатиме від того чи його уряд функціонуватиме і чи взагалі він вдержиться при владі. Покищо майже усі командири повстанських загонів відкинули пропозицію Наджібулли про створення коаліційного уряду без всяких передумов. Муджагедіни вважають, що на совісті режиму є понад півтора мільйона вбитих афганців і тому з речниками цього режиму не може бути мови про замирення.

Рівночасно із започаткуванням виведення війська у совєтських газетах появився комунікат Центрального Комітету КПСС з висловленням признання для вояків, які виконали своє завдання, і повертаються домів. Це також свого роду нова форма підходу керівництва, бо досі ніколи ЦК КПСС чи поодинокі члени Політбюра не дякували воякам і не раділи, особливо тоді, коли війна у якій вони брали участь, не була успішна для Москви.

В Рочестері вшанують пам'ять полк. Є. Коновальця

Рочестер, Н. Й. (О.Захарків). — Діловий Комітет, створений з представників: Організації Державного Відродження України та Організації Оборони Чотирьох Свобід України, влаштовує Академію, присвячену 50-літтю смерти сл. п. полк. Євгена Коновальця в неділю, 22-го травня ц.р., в 4-ій год. по полудні в приміщенні Українського Дому, 1970 Емпаєр бульвар у Пенфілді, Н. Й.

О год. 12-ій відправиться Панахида в церкві св. Йосафата. В Панахиді візьмуть участь комбатантські та суспільно-громадські організації зі своїми прапорами.

Головну доповідь виголосить проф. Михайло Пап з Клівленду.

В мистецькій частині беруть участь: секстет та інсценізація „Жива могила" у виконанні членів Осередку СУМА ім. Лесі Українки з Баффало, Н. Й. Мистецький керівник мгр Христина Мороз.

В Чикаго відкривається виставка 16-ох мистців

Чикаго. — Тут в п'ятницю, 20-го травня ц.р., від год. 7-ої до 10-ої вечора відбудеться відкриття мистецької виставки присвяченої 1000-літтю Християнства в Україні п.н. „Духові аспекти в сучасному українському мистецтві".

Виставлятимуться праці таких українських мистців Лідії Боднар-Балагуртак, Якова Гніздовського, Ярослава Кобилецького, Олександри Д. Кочман, Петра Колісника, Андрія Коваленка, Олександри Коверко, Ярослави Кучми, Константина Мілонадіса, Миртали Аки Переймы, Ваки Переймы, Юрія Соловія, Володимира Стрельнікова, Олександра Сидора і Михайла Урбана.

Виставка відбудеться в примікщеннях Українського Інституту Модерного Мистецтва, 2320 Вест Чикаго аве., і триватиме до 14-го серпня ц.р. Відвідини виставки від вівтірка до неділі, від 12-ої до 4-ої по полудні.

Совєтська газета пише про академіка А. Сахарова

Москва. — Тижневик „Московскіє Новості" присвятила цілу сторінку репортажеві про академіка Андрея Сахарова і його жінку Єлєну Боннер. Пресове агентство Ассошієйтед Пресс пише, що ніколи досі про А. Сахарова і його жінку совєтські газети не друкували позитивних матеріялів. Більше того, ще зовсім недавно совєтські засоби масової інформації писали про них, як про зрадників свого народу.

„Московскіє Новості" зосереджують увагу на тому, що Сахаров і Боннер живуть дуже просто. Вони їдять капусту, борщ, картоплю, при чому академік варить обіди сам. Газета підкреслює, що помешкання Сахарових завжди повне людей, які звертаються до академіка за допомогою. „Допоможіть мені!" — ці два слова звучать найчастіше у невеликій квартирі на сьомому поверсі.

Навіть в умовах горбачовської „гласности" газета лише між іншим згадує, що Сахаров був змушений жити майже сім років у засланні в Горькому. Газета наводить такий епізод, датований днями заслання. Для інтерв'ю зі Сахаровим у Горький приїхав публіцист Н. Яковлєв, автор брехливих статейок про академіка. Сахаров запропонував відвідувачеві спочатку попросити пробачення за надруковану брехню. Коли непрошений гість відмовився, Сахаров дав йому ляпаса.

Ассошієйтед Пресс підкреслює, що після повернення до Москви зі заслання в грудні 1986 року, Сахаров постійно підтримує горбачовську кампанію реформ. Він не раз закликав совєтських керівників звільнити всіх в'язнів совісти і вивести окупаційні війська з Афганістану. Агентство АП зауважує, що тижневик „Московскіє Новості" із-за невеликого накладу майже недоступний москвичам, а тим більше провінції. Так що про репортаж з помешкання Сахарових переважна більшість совєтських громадян дізнається з передач західніх радіостанцій.

На Фестивалі буде кіоск 1000-річчя

Ню Йорк. — На традиційному Фестивалі української католицької церкви св. Юра в Ню Йорку, що того року відбудеться в днях 20-22-го травня, буде окремий кіоск, який всеціло присвячений події Тисячоліття Християнства.

У ньому відвідувачі знайдуть точну програму святкувань 1000-річчя в Ню Йорку і в ЗСА, інформативні брошурки в англійській і українській мовах, ювілейні видання марок — випуск Епархії св. Миколая в Чикаго, наклад УККА і видання Европейського Ювілейного Комітету. У продажу будуть також пропам'ятні срібні монети, поштівки з малюнками Михайла Дмитренка, копії ікон, зокрема похідної почаївської ікони, і копії релігійних картин.

Можна також буде купити книжки в українській та англійській мовах, з яких найцікавіша „Шляхом вірри" про приготування дітей і цілих родин до відзначування 1000-річчя Християнства, пера Марії Шевчук, СНДМ. До цієї книжки можна купити буде допоміжну касетку.

Крім того будуть у продажі інші релігійні платівки і касети, між якими цінна найновіша з підготовою дітей до першосо св. Причастія.

Появилася теж касетка „відео" приготована на 1000-річчя Християнства.

Цей кіоск з так важливим призначенням буде прикрасою цьогорічного традиційного Фестивалю на 7-ій вулиці в Ню Йорку.

УКРАЇНЦІ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ УРОЧИСТО ВІДЗНАЧАТЬ ЮВІЛЕЙ ТИСЯЧОЛІТТЯ

Джерзі Сиṫі, Н. Дж. — Нема у вільному світі української громади, яка б не прагнула внести свій вклад у гідне відзначення славного ювілею — Тисячоліття Хрищення України. Готуються до цієї дати і українці Великобританії. Щоб розповісти про ту величезну підготову, яку веде громада у цій країні, до редакції щоденника „Свобода" завітав гість з Англії — маестро Володимир Луців.

Представляти В. Луціва особливої потреби нема. Українці діяспори добре знають цього популяризатора нашої музики: 27 років він виступав як професійний співак-тенор, як бандурист на сценах багатьох країн світу, знайомлячи як нашу, так і чужинецьку публіку з мистецькими надбаннями українського народу. Нині він виступає у новій ролі — як голова мистецької підкомісії Крайового Громадського Комітету Тисячоліття у Великобританії і відповідає за успішне проведення святкового концерту, що відбудеться у Лондоні в неділю, 29-го травня.

Маестро В. Луців, М. Гельбіг, Г. Раковський та О. Гасцька в редакції газети „Свобода".

Разом з В. Луцівим до редакції прибули голова хору „Думка" з Ню Йорку Ігор Раковський та заступник голови цього хору Ольга Гаєцька, а також власниця подорожнього бюра в Нюарку, Н. Дж., Марія Гельбіг.

Вершиною ювілейних святкувань в Англії буде величавий концерт у Лондоні, в якому візьмуть участь чотири хори: чоловічий хор „Гомін" та місцеві мішані хори з Англії під керівництвом Ярослава Бабуняка; хор „Думка" під керівництвом Семена Комірного; „Візантійський Хор" з Утрехту, Голляндія, під керівництвом д-ра Мирослава Антоновича; жіночий хор „Веснівка" з Торонто під керівництвом Квітки Зорич-Кондрацької. Разом на сцені виступить коло 450 співаків. Секціями хору будуть диригувати чотири диригенти. Виступ відбудеться в неділю, 29-го травня, о 4-ій годині по полудні, в королівській концертовій залі Роял Алберт Голл, що є най більш репрезентативною залею англійської столиці, осередком найвизначніших подій Великобританії, і вміщує 5,600 осіб.

Легко, цікаво, навіть з

(Закінчення на стор. 4)

СЛУЖБА БОЖА

Ладлов, Масс. — Як інформує голова Парафіяльної ради Іван Ганущак у неділю, 29-го травня ц.р., о год. 8-ій вранці відправиться Служба Божа в церкві свв. Апостолів Петра і Павла в намірені Івана Дем'янюка. Місцева українська громада закликає всі українські парафії відправити Служби Божі в намірені І. Дем'янюка і його родини.

У СВІТІ

НОВА ЗЕЛЯНДІЯ не задоволена випробуванням французької атомової зброї на Тихому океані. Французьке головне командування армії повідомило про заплянoвані підводні вибухи атомових бомб в південній частині згаданого океану. Міністер закордонних справ Нової Зеляндії Рассел Маршалл запротестував проти випробування і заявив, що його країна внесе скаргу до Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй. Частина випробувань відбулась минулого тижня, а друга частина заплянована на кінець травня. На протязі принаймні п'ятьох останніх років Нова Зеляндія домагалася, щоб Франція відмовилась від випробування атомових бомб в Тихому океані, але усі дотеперішні заходи були неуспішними. Маршалл надіється, що перевибір президента Франції Франсуа Міттерана і назначення прем'єр-міністра соціяліста Мішеля Рокара, може причинитись до позитивної зміни цієї справи.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ЛІТАКИ атакували військову базу Палестинської Визвольної Організації в місцевості Баржа в поблизу Бейруту. Головне командування ізраїльської армії підтвердило рейд літаків і заявило, що усі літаки повернулися непошкодженими на свої бази. У зв'язку з частими налетами ізраїльців на ливанську територію, зокрема на бази палестинців, керівництво ПВО поробило заходи, щоб отримати з СССР, а навіть нелегально від Ірану протилетунські ракети „Стінгер" американського виробу, або їм подібні, які попали до Ірану з Афганістану від муджагедінів.

АФГАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Наджібулла, керівник маріонеткового комуністичного режиму насадженого керівниками комуно-московської імперії, намагається тепер шукати серед різних прошарків афганаського населення „союзників". Від певного часу Наджібулла намовляє колишнього афганського короля Мохаммеда Загіра Шаха повернутися на батьківщину і допомогти йому зформувати коаліційний уряд з усіх політичних партій і представництва племен муджагедінів. „Якщо Наджібуллі вдасться заманути короля до повороту, багато афганців повірять у щирість його заходів", — пише кореспондент газети „Вашінгтон Таймс" в Іслямабаді, Пакістан. Крім того поворот короля може внести замішання в ряди муджагедінів, частина яких не схвалює ідеї повернення Афганістану до монархії. Ідею повороту монарха підтримує також совєтський керівник Міхаїл Горбачов, тому загравання Наджібулли з королем треба вважати ще одним підступом Москви і комуністичного кабульського уряду, — кажуть аналітики.

В АМЕРИЦІ

НА ПІДСТАВІ СВОЇХ наукових дослідів, д-р Ніл Раєн, професор-асистент відділу психіятрії Пітсбурзького університету, вказує на те, що підлітки в пригніченому стані з думками про самовбивство виказують у своїх мозках хемічні незбалянсовання, які штовхають їх до самогубства. Інші лікарі та знавці цієї ділянки кажуть, що праця д-ра Раєна це тільки перші спроби в тому напрямку і дальших дослідів потрібно щоб потвердити його заключення.

НА ДОРУЧЕННЯ КОНҐРЕСУ федеральний Центр контролювання хвороб перевів досліди „в'єтнамського досвіду" і виказано, що фізичний стан ветеранів, які служили у В'єтнамі, не є замітно гіршим, як у вояків, що служили деінде. На підставі лікарської перевірки 2,490 в'єтнамських ветеранів і 1,972 тих, які служили деінде виказано тільки те, що в'єтнамські ветерани терплять більше від психологічних проблем, втрати слуху і від гепатиту, що є питомим для країн Центральносхідньої Азії.

В СЕНАТІ ЧИМ РАЗ ЧАСТІШЕ чути заклики до включення війська в акцію боротьби з наркоманією. Різного роду пропозиції в тому напрямку викликають гострі суперечки між сенаторами та Пентагоном, бо секретар Департаменту оборони виступає проти таких військових акцій. Одначе знавці твердять, що мабуть прийдеться таки Пентагонові погодитись бодай на якісь зусилля, бо Конгрес є під сильною пресією зі сторони виборців у цьому виборчому році.

КОРЕСПОНДЕНТ ГАЗЕТИ „Ню Йорк Таймс" Стівен Р. Васман інформує з Кабулю в Афганістані, що совєтські військові частини покинули східню частину тієї країни і пересуваються в напрямі головної дороги, яка сполучує Афганістан з територією Совєтського Союзу. Як відомо, у неділю, 15-го травня, мала б розпочатися частинна евакуація совєтських окупаційних сил з Афганістану, згідно із ранішим заповідженням. Про виведення совєтського війська пишуть навіть газети в СССР. Наприклад, Владімір Лобов у газеті „Московскіє Новості" назвав свою статтю дуже промовистим заголовком: „День, на який ми чекали довгих дев'ять років". Покликаючись на невідомі джерела, правдоподібно отримані від військової розвідки, Лобов пише, що муджагедіни збираються нападати на колони совєтських вояків. „Якщо вони (муджагедіни) заставлять нас розвинути оборону, — ми не відступим і процес виведення триватиме довше", — говориться в офіційному повідомленні головного командування совєтських військ в Афганістані. Совєтська газета „Труд" пропонує встановити в Москві пам'ятник для вояків, які загинули в Афганістані і виготовити медалю для тих, які там воювали.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address $1.00 Make check or money order payable to: Svoboda

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Що спричинить упадок імперії?

Хто тільки трохи знайомий із всесвітньою історією, той знає, що 1. кожна велика імперія, яка розрослась у наслідок своєї аґресії і збройних підбоїв, мусить провалитися і 2. причина упадку кожної такої імперії приходить несподівано, з якоїсь навіть дрібної безпосередньої причини, дармащо процес падіння імперії тривав уже довший час у зв'язку з внутрішніми і закордонними труднощами. Те саме стосується совєтської імперії і нема у світі поважного історика чи політика, який мав би сумнів, що імперія, яка простягається від Білого по Чорне море і від Балтійського моря по Тихий океан — ця монструальна великодержава, що розрослась з великомосковського князівства — мусить провалитися. Проте й нема ні одної людини у світі, яка могла б передбачити коли це станеться і з якої безпосередньої причини.

На наших очах відбувається велика криза в СССР. Всередині економічна ситуація довела цю велетенську країну над берег банкрутства. Практично, це виглядає так, що Совєтському Союзові може забракувати золота, яким платить за щорічну закупівлю мільйонів тонн зерна і збіжжя, без чого грозив би імперії голод. Міхаїл Ґорбачов зрозумів, що без зміни системи, яка довела до такого стану, неможливо рятувати економіку. Але, маючи проти себе сильну опозицію, не так у самому Політбюрі, як у партійно-державному адміністраційному апараті, дозволив на пресову кампанію під плащиком „Листів до редакції", проти всевлади адміністраційної бюрократії. Проте водночас бачимо, як комунізм банкрутує поза совєтською імперією. Сьогодні вже смішно й говорити про те, що за часів Леніна було для большевиків самозрозумілою істиною: що Москва є центром комуністичного руху в цілому світі і що Москва є цим „третім Римом", якому підпорядковані всі сателітські каїни. На наших очах провалився еврокомунізм і на наших очах різні комуністичні сателітські країни у більшій чи меншій мірі визволяються від „опіки", насправді від диктату Москви.

Це цікавий розвиток подій, в якому є багато зародків можливого такого потрясення, яке завалить імперію. Це може статися, коли боротьба за владу за кулісами Кремля доведе не тільки до упадку Ґорбачова, але й такого партійного хаосу, який спричинить бунт якоїсь військової частини. Це може статися в наслідок згаданої небезпеки голоду, який вижене на вулиці збунтовані маси і військо відмовиться стріляти до них, так само, як це сталося у Петрограді в березні 1917 року, коли волинський полк відмовився стріляти до страйкуючих робітників в портових доках. Це може бути, коли в наслідок бурхливих подій провалиться комуністична влада в одній із сателітських держав і воно відіб'ється подібним відгуком в інших сателітських країнах та дійде й до самого Совєтського Союзу. Це може, врешті, статися в наслідок несподіваного загострення відносин між СССР і, наприклад, Китаєм і прийде до збройного зудару, який закінчиться так, як російсько-японська війна у 1905 році, після якої прийшла „мала революція" у тодішній царській Росії.

Поштовх до цих міркувань дали події в Польщі. На сторінках „Свободи" була вже мова про страйк у всіх польський сталеварнях і страйк у портових доках Ґданська. Недавно в „Ню Йорк Таймсі" в огляді тижневих подій є цікава стаття п.з. „Молодь у Польщі домагається зміни незмінливої системи". Американський Уряд перестеріг уряд генерала Ярузельського проти здавлювання страйків силою. Вістки з Вашінґтону вказують на можливість відкликання клявзулі упривілейованої країни, якою користується Польща, що втратила цю позицію і відзискала її після відкликання вийняткового стану. Римський Папа, поляк, перебуваючи тепер у Південній Америці, підтримав страйковий рух у Польщі, всупереч своєму давнішому обережному становищу, що закликав до „діялогу" між урядом і лідерами забороненої „Солідарности". Робітнича молодь у Польщі перестала слухати старших провідників.

Якщо у Польщі прийде наступний раз до повторних кривавих зударів, то не поможе встановлення надзвичайного стану. А коли військо відмовиться від стріляння в братів, то й режим не витримає.

Анна Білик

„ПЕРЕБУДОВА" Й ЦЕРКВА В УКРАЇНІ

Давно я уже чула жарт, що в СССР — найбільша свобода й демократія в світі а коли цьому хтось не вірить, то він не читав московської „Правди". Мені пригадався цей жарт, коли мені потрапив в руки 11 номер з нинішнього року газети „Вісті з України" зі статтею-інтерв'ю „Церква і суспільство: тисячолітня історія і сучасність". Після прочитання інтерв'ю, слід було б зробити висновок: в Україні найбільша свобода віровизнання, а коли цьому не вірите, то ви не читали газети „Вісті з України".

Згаданий номер газети надрукував так зване інтерв'ю не з одним, а трьома предстаниками Церков: православним архиєпископом Вінницьким і Брацлавським Агафангелом, настоятелем Київського римсько-католицького костьолу, ксьондзом Крапаном та заступником старшого пресвітера Всесвітньої ради євангельських християн-баптистів в Україні пастором Комендантом. Звичайно, у „дружній" дебаті взяли участь і голова Ради у справах релігій при Раді Міністрів УССР Колесник та історик, доктор історичних наук Котляр. Отже, при такій „поважній" публіці журналісти Чернищук та Прошаков вважали, що переконають читача „Вістей з України" про свободу віровизнання і Церкви в Україні. Тим більше, що газета призначена виключно для закордону і совєтський читач до її змісту ніколи не добереться, хіба що випадково потрапив би на Захід. Розмова відбулася нібито з нагоди 70-ліття ленінського декрету про відокремлення Церкви від держави, а школи від Церкви та Тисячоліття Християнства на Русі.

Колесник зразу на початку інтерв'ю прозраджує мету газети — окозамилювання українцям на Заході. Він каже: „На Заході стверджують, що в СРСР бракує свободи совісті, віруючі зазнають всіляких утисків", але, мовляв „це не так", бо у них усе в найкращому порядку, а православний архиєпископ додав, „що життєстверджуючі ідеї ленінського декрету — це демократія в дії". Певно, архиєпископ вважав, що йому, як душпастиреві, повинні вірити на слово і він не потребує доказів. Та склалося так, що саме на наш Великдень я була у Києві і на власні очі бачила оцю „демократію в дії". На місто Київ з-понад 2,5 мільйона мешканців припадає лише 13 діючих церков, не зважаючи на те, що католицький представник Церкви в інтерв'ю твердить, що держава допомагає Церкві навіть у будівництві.

У Володимирському Соборі на бульварі Шевченка, куди я ходила святити паску, три дні було повно людей. Паски почали святити вже в суботу о 5-ій годині вечора, оскільки виявилось що багато людей хотіло їсти свячене. В суботу, о 11-ій годині вечора, коли очікували митрополита на відправлення великодньої Служби Божої у собор св. Володимира не можна було протиснутись. Перед собором біля брами стояли десятки дружинників з міліціонером, які перешкоджали, а коли це були нечужинці, то прямо забороняли вступити на територію собору. Навколишні вулиці заблокувала міліція, що стояла наготові, та навіть сам заступник міністра внутрішніх справ приїхав у чорній лімузині щоб вжити „демократію в дії", якщо вважатиме потрібним, а 300 міліціонерів чекали на наказ у закритих автах. Отак я пережила „свободу совісті, віровизнання" та 70-річницю „ленінського декрету, про відокремлення Церкви від держави" в Києві на наш Великдень з 9-го на 10-те квітня. А приїхала додому, то знайшла газету „Вісті з України", яка мені й мені подібним хоче „зуби заговорити".

Мені прикро читати, коли архиєпископ твердить, що „ленінський декрет виявився цією благодатною силою котра допомогла багатьом, не тільки православним, здійснювати свою діяльність вільно". А католицький ксьондз твердить, що „католики України беруть активну участь в житті республіки". Обидва слуги партії", певно, вважали, що читачі „Вістей з України" не знають про сотні арештованих і засуджених лише за приналежність до Української Автокефальної Православної або Греко-Католицької Церков. Ленінський декрет не тільки відокремив Церкву від держави, але ще більше відокремив" людей від нормального родинного життя, запроторивши віруючих у сибірські концентраційні табори.

Стаття „Церква і суспільство" в газеті „Вісті з України" ще раз довела, що в Україні не розуміють сучасного стану „перебудови". Тут пояснюють собі „перебудову" і „гласність" у перекручуванні загальновідомих фактів, для чого використовують навіть представників Церков. Ще недавно поет Драч в тій самій газеті говорив про повну правду, а працівники газети переплутали слово правда зі словом брехня. Інтерв'ю з представниками Церков в Україні свідчить про те, що працівники газети „Вісті з України" замість повної правди, вирішили опублікувати повну неправду. А дарма, бо читачі „Вістей з України" грамотні люди і читають й інші газети. Газета „Вісті з України" лише зайвий раз підтвердила, що в Україні ще до „перебудови" не взялись, а про „гласність" ще не чули.

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА!

Д-р мед. Роман Осінчук

Інфекція сальмонельози й курячі яйця

Недавно ми писали про шкідливість холестеролю та нарікали на споживання дорослими людьми більшої кількости яєць з огляду на це, що в яйцях є досить велика кількість товщу, та особливо холестеролю, надмір яких приносить деяку шкоду для здоров'я дорослих чи старших людей. Підвищення кількости холестеролю та товщевих кислот, особливо низької густоти в великій мірі сприяє розвиткові склерози кровних судин серця та мозку, та нерідко веде навіть до смертних серцевих ударів чи завалів серця.

Проте до нарікань кардіологів на це „бідне яєчко" останньо ще є такі нарікання на нього зі сторони лікарів, спеціялістів інфекційних хвороб. Кілька місяців тому, у поважному медичному журналі Американського медичного товариства появилась наукова стаття із застереженнями до споживання яєць з цього приводу, що в північносхідніх стейтах Америки поширюється інфекційна хвороба т. зв. сальмонельоза. Її зареєстрували у біля 3,000 випадків, з яких кількадесят було смертельних, особливо серед дітей та людей старшого віку. Причиною цієї пошести є інфекція шлунка й кишок бактеріями зв. Сальмонелля інтестіналіс. Згадані бактерії, діставшись до кормового тракту людини, викликують гострий катар кишок й шлунка зі сильними корчами й болями живота, гарячкою, вонітами, болями й заворотами голови та частими випорожненнями кишок, а це провадить до вичерпання сили людини, а навіть ослаблення серця, зокрема у малих дітей та людей старшого віку чи ослаблених з інших хворобових причин. Урядові чинники контролі інфекцій на підставі довших студій ствердили, що в 70 відсотків причиною інфекції були яйця.

І диво, якже ж бактерії дісталися до яйця, коли воно знаходиться у твердій, щільній скорупці чи лушпині. І на це лікарі мають пояснення. Нерідко кури носять і годують у своєму кормовому тракті бактерії сальмонеллі, від яких самі кури не хворіють. Одержують їх нерідко чи то випадково чи з поживою для курей, не раз із різних харчових відпадків. Кормовий тракт у курей має у своїй відходовій кишці получення із яєчниками курок і таким чином бактерії сальмонеллі можуть дістатись до яєчок у часі їхнього розвитку, коли ще шкаралупка не розвинулась. А врешті бактерії мають теж якийсь час жити на лушпинах яйця, чи у випадку тріщини скорупки дістатись таким чином до середини яйця. І тому уряд здоров'я вимагає докладного миття яєць перед пакуванням яєць та забороняє розбиті яйця продавати, а це відразу насторожує наших господинь і вони є уважні при купні яєць, себто підказує перевіряти чи яйця є цілі. Вдома негайно яйця добре помити в окремій посуді, а воду злити до туалети а не до мисника. Тоді руки помити й чисті яйця покласти на полицях „рефриджирейтора", тримаючи їх у холоді.

І хоч не має причини боятися споживання невеликої кількости яєць, то і тут наша добра приповідка каже, що „стереженого Бог стереже". Бувають дуже рідкі випадки інфекції яйця у його нутрі. Тому цілі яйця треба варити бодай сім мінут, щоб в нутрі яйця жовток не залишився зовсім рідким. Це саме відноситься до сирих яєць, яєшні чи омлетів. Приготовляючи такі яйця треба їх повертати в ринці, щоби жовток не залишився дуже рідким. Сподіваймося що уряд здоров'я в короткому часі зліквідує інфекцію сальмонеллі, а до того часу краще ради здоров'я притримуватися вищеописаних перестороґ.

Треба притримуватись згаданих перестороґ також при замовлюванні варених яєць чи смажениць у ресторанах. Коли вам кельнер принесе яєшню із незовсім звареним жовтком, то ви можете без перешкод таку яєшню йому звернути чи сказати приготовити так, як собі бажаєте. Очевидно, що реставраційні кухарі, які на сирих чи півсирих яйцях приготовляли десятки різних щодо смаку омлетів чи майонезів, мусять також до згаданих вимог пристосуватись. Треба лише надіятись, що урядові санітарні заходи в короткому часі зліквідують згадану бактерію сальванеллі, а тоді наші господині можуть повернутися знову до своїх давніх способів приготування різних потрав з вареними чи сирими яйцями.

Василь Верига

КНИЖКА НА ЧАСІ

I.

Такий заголовок дав Іван Кошелівець своїй передмові до праці св.п. Петра Голубенка п.н. „Україна і Росія у світлі культурних взаємин", що появилася в 1987 році у серії видань Науково-Дослідного Інституту ім. О. Ольжича (Канада) та Дослідної Фундації ім. О. Ольжича в ЗСА. Нам здається, що кращого і більш відповідного окреслення згаданої праці не можна було підібрати.

„Україна і Росія..." — солідна наукова праця, яка на базі документів розглядає питання українсько-російськи взаємин, де головну ролю відіграє українська самобутність з одного боку та московський імперіялізм з — другого. Книжка нараховує 551 сторінку і, крім передмови І. Кошелівця та „Слова від автора" поділяється на сім тематичних частин, вони в свою чергу поділяються на окремі розділи. Кожна з цих частин закінчується бібліографічними примітками та списком літератури, що відноситься до даної теми.

Перша частина має назву „Міражі Росії", в ній автор обговорює історіософію та історіографію Росії, а її завданням було переконати своїх і чужих, про велич і непереможність Росії, про ролю її, як свого роду „культуртреґера" на сході Европи і подальше за Уралом аж до Тихого океану. Щоб створити спеціяльний „міраж Росії" в західньому світі, російські імператори, колись білі, а тепер червоні, асиґнують величезні фонди на пропаганду й на хабарі для тих, які формулюють світову опінію. І як воно не дивно, але американці мають рацію, кажучи, що „гроші говорять". Більшість чужинців, свідомо чи несвідомо, давалася підкупити й описували Росію та її ролю на сході Европи так, як цього бажали керівні кола Росії. Вони описували її такою, яку вони бачили в великопанських і царських палатах, не звертаючи уваги на те, що знаходилося поза палатами, в яких політичних та культурних умовах жив народ російський, з одного боку, та поневолені народу з — другого. Серед численних відвідуваяів Росії тільки одиниці такі, як маркіз де Кюстен, вміли дивитися і аналізувати побачену, далеко неблискучу московсько-російську дійсність. Власне через цей зовсім фальшивий міраж Росії на Заході приходиться так важко пробиватися українському питанню у кулюарах навіть сучасних дипломатичних кіл.

Друга частина праці „Україна і Росія..." називається „Боротьба за Київську спадщину" і має три розділи: 1. Спір „южан і „северян", 2. Київська Русь і „російська історія, і 3. Культура Київської Руси і російська культура. У цій частині автор, на основі численних документів та арґументів, доводить безпідставність московських претенсій до світової спадщини Київської Руси.

Третя частина „Культурні впливи" поділяється також на три розділи, їхні заголовки говорять самі за себе. „Українізація Московії в XVII-XVIII ст.", обговорює політику московських царів, які спроваджували учених на різні відповідальні становища, зокрема в ділянках Церкви і культури. Українці йшли на службу в Московщину і там вони організували школи, несли туди науку й освіту, виховували московсько-російську інтелігенцію. Коли ж Московщина дещо вже обкультурилась, принаймні на вершинах, тобто боярська верства, і виховала свою власну інтелігенцію, здебільшого в київській Могилянській Академії та заманула золотом і вигодами на службу чужинців, почався відворотний процес, тобто наступ на українську культуру і самобутність. Почалося з ліквідації шкіл України та поневоленням українського народу кріпацькою системою, ліквідацією козацтва, поневоленням Української Православної Церкви, а вкінці й забороною вживання української мови. Так Москва намагалася знівелювати різниці поміж українським та московсько-російським народами. Така політика довела до того, що деякі талановиті українці, не мають змоги виявити себе в українській мові, писали свої твори російською мовою, але писали про Україну. І саме, це явище Голубенко обширно обговорює в розділах „Русифікація України й український культурний процес у XIX ст." та „Українська стихія в російській культурі".

У четвертій частині „Між двох стихій" автор обговорює питання, хто такий Микола Гоголь — український він письменник чи російський? Тут же заторкнені також й інші російські письменники українського роду, як: Володимир Короленко, Михайло Зощенко тощо. Ця частина складається з п'яти розділів з такими заголовками: 1. Українська стихія в творчості Гоголя, 2. Боротьба за Гоголя, 3. Національна подвійність і душевна драма Гоголя, 4. М. Гоголь і Росія, та 5 „Птица тройка". В останньому розділі обговорюється Гоголеві твори з російської дійсности, „Ревізор" та „Мертві душі", які, у відміну до тих із українською тематикою, принесли йому чимало неприємностей, бо росіяни обурились на нього за таку неґативну характеристику російської дійсности. Нав'язуючи до цього, Голубенко так і стверджує, що в Росії нічого не змінилося і після реформи 1861 року, ані після першої революції 1905 року, ані навіть і після революції 1917 року. Іншими словами, мінялися режими, мінялися люди при владі, але основна суть для всіх них була могутність російської імперії, скріплення і поширення її під будь-якою назвою. Коли ж ідеться про імперію, то всі росіяни, незалежно від їхніх політичних поглядів, включно з переважною більшістю сучасних росіян дисидентів — всі вони стоять кріпко на сторожі неподільности імперії.

Закінчення буде.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Ярослав Падох

Американському НТШ — 40 років

VI.

Друга англомовна Енциклопедія „Encyclopaedia of Ukraine" встигла за життя проф. Кубійовича опублікувати щойно перший том. Це є книга гаслова й запланована на п'ять томів. Цей перший том є від букви А-Ф на 952 сторінках великого розміру з двома просторими колонками на кожній сторінці. Про її монументальність свідчить її зміст: коло 2,800 гасел, понад 450 ілюстрацій, п'ять кольорових мап і біля сотні інших. Ця книга була надрукована 1984 році й її святочно вручили проф. Кубійовичеві в університеті в Торонто 27-го жовтня 1984 року. Ця дата дорога авторові цих рядків подвійно, бо її поставив на моєму придбаному примірнику книги сам її головний редактор з теплим вітанням. Обидві англомовні енциклопедії виходять у високоціненому видавництві „Toronto University Press". В останніх днях появився з друку другий том цієї англомовної 737-сторінкової „Енциклопедії України" від букви Ґ до К.

Разом у підсумках,обидві україномовні Енциклопедії мають 5,727 сторінок, а обидві англомовні — 4,268 сторінок разом, 258 сторінок. Одна й друга енциклопедії, як було згадано, ще незакінчені. Прибуде ще 4,000 нових сторінок. Подані числа імпонують; не менш імпонуючий їх зміст. Вони перевищили вже кількість сторінок обговороного твору М. Грушевського, який, на жаль не буде ним закінчуватися. Але може при кращих умовах і він подібно, як твори В. Кубійовича,буде закінчений потомками цього великого вченого й державного мужа.

Завершуючи огляд стану справи Енциклопедії, належить подати, що йдучи за далекосяглими плянами покійного проф. Кубійовича, управа НТШ у ЗСА схвалила піднятися важливого й неменше коштовного діла, а саме виготування ще однієї енциклопедії, а саме 6-томової „Енциклопедії Української Діяспори". Редактором цієї книги, яка має всі краї українських поселень, є проф. Василь Маркусь, довголітній помічник проф. Кубійовича й дотеперішній співредактор англомовної „Енциклопедії України". Половину коштів цієї книги покриватиме недавноутворена „Фундація Енциклопедії Українознавства", головою якої є д-р Володимир Баранецький.

• •
•

Визнаючи пріоритет видань українською мовою НТШ не вирікається чужомовних видань. Досі появилися у нашому видавництві переклади „Мойсея" й „Панських жартів" І. Франка, „Україна й Польща". — Збірка польсько-українських документів під редакцією проф. Т. Гунчака, М. Стахова „Україна й Росія". Нарис історії політичних й мілітарних взаємин, й ін. Під цю пору знаходиться в друку переклад на англійську мову проф. Ю. Луцького книжки П. Зайцева „Життя Тараса Шевченка". Книжка вийде у видавництві торонтонського університету, який допомагатиме в її поширенні поза українською громадою. Ця книжка призначена для познайомлення американських читачів з Тарасом Шевченком. Тому й не зважаючи на високий кошт, друкує її й продаватиме також передове університетське видавництво.

У підготові є також книжка для відзначення 800-ліття славетної пам'ятки староукраїнської літератури „Слово о полку Ігоря". У книжці будуть три тексти: староукраїнський — сучасній українській мові та в англійському перекладі з добірними ілюстраціями. Потребу цього видання збільшують мільйонові російські видання, які привласнюють цей твір російській літературі. Книжка також буде видана однією з першорядних американських видавництв. Її редактор: науковець, поет і мистець Святослав Гординський.

Бібліотека й архів

Чи тямите віршовану мудрість Франка:

„Книги морська глибина,
Хто в них пірне аж до дна,
То хоч труду мав досить,
Дивнії перли виносить..."

За сорок років наше Товариство придбало 60,000 книжок. Це не кінець. Ми на шляху до 100,000. Ось уже цьому році ми придбали біля 6,000! Частину від наших громадян, частину від сторонніх осіб і установ. Між нами ходять люди, які народилися книголюбами й все своє життя й усі свої прибутки скеровують на книжки. Але приходить старший вік й розумна людина журиться своїми книжками, як батьки дітьми. Кому їх залишити, щоб їх берегли й з них користали. Чи не найкращий вибір своя громадська бібліотека? І то ще за життя книголюба, щоб після його смерти книжки не забрали смітярі. А це трапляється часто не тільки з книжками одиниць і родин, але й громадських установ.

Закінчення буде.

Стипендії Фундації УВУ

Щоб хоч частинно допомогти вихованню наших молодих наукових і професійних кадрів, Фундація УВУ із своїх постійних стипендійних фондів (ПСФ) і одноразових фондів в 1987 році виплатила ряд різних стипендій. Фінансувала для української молоді академічний курс „Порівняльний фолкльор і українські народні пісні"; для біженців з Польщі — курси англійської мови і українознавства на УВУ у Мюнхені. Стипендії покривали оплату за навчання і їх вплачується прямо до університету. Крім того потребуючим студентам з европейських країн, учасникам педагогічних курсів, часто покривається кошти прожитку в українському інтернаті в Мюнхені. В ювілейному році на літній семестр 1988 року фундація УВУ проголошує 150 стипендій таких стипендійних фондів:

ім. Миколи і Марії Бойчуків: 20 стипендій для студентів чи дослідників різних галузей українознавства;

ім. св. п. о. Ярослава Тростянецького: 20 стипендій на студії українознавства для священиків, семінаристів, монахинь і монахів українського католицького віровизнання;

ім. св. п. Теодора Витвицького: 20 стипендій на студії українознавства;

ім. інж. Остапа і Ірени Захарківих: 10 стипендій на педагогічні курси або курси українознавства;

ім. св. п. інж. Богдана і Євгенії Онуферків: 10 стипендій на курс українознавства;

ім. Михайла і Марії Іваськевичів: 5 стипендій на студії українознавства (першенство для вихідців або нащадків підгаєччан);

ім. Михайла Пирського і св. п. Анастазії: 5 стипендій на студії суспільно-економічних наук;

ім. Миколи Поповича: 5 стипендій на студії історії України або українських поселень у Канаді;

ім. Надії і св. п. інж. Івана Кравчуків: 5 стипендій на студії найновішої історії України, зокрема доби і людей, УВО, ОУН, УПА;

ім. інж. Софії Ґаєвської: 5 стипендій на українознавство та „Порівняльний фолкльор і українські народні пісні";

ім. Якова Шегрина: 5 стипендій на педагогічні курси або курси українознавства для виховників українських молодечих організацій;

ім. д-ра Романа і св. п. Марії Малащуків: 2стипендії на педагогічні курси для вчителів-виховників;

ім. Романа Кухти: 2 стипендії історії України;

ім. Павла Німця: 2 стипендії на курси українознавства,

ім. св. п. Катерини Коленяк: 2 стипендії на курси українознавства;

ім. св. п. д-ра Михайла Сосновського: 1 стипендія для студента чи дослідника проблем сучасної України;

ім. св. п. Володимири Ценко: 1 стипендія для студента чи дослідника проблем української родини в діяспорі;

ім. Олександра Яроша: 1 стипендія на курси українознавства;

ім. св. п. д-ра Петра Богданського: 1 стипендія на педагогічні курси;

ім. Мирослави і св. п. д-ра Володимира Савчаків: 1 стипендія на студії українського права або суспільно-політичних наук;

ім. мистця Григорія Крука: 1 стипендія на студії українського мистецтва;

ім. св. п. Нестора і св. п. інж. Ярослава Когутяків: 1 стипендія для студента-дослідника історії України, зокрема вчителя школи українознавства;

ім. св. п. Филимона Савечка: 1 стипендія на студії української літератури;

ім. св. п. д-ра Іллі Андрусяка: 1 стипендія на студії історії України;

ім. св. п. мистця Петра Андрусева: 1 стипендія на студії українського мистецтва;

одна стипендія ім. св. п. проф. Константина Савчука: для дослідника історії України, зокрема XX століття;

одна стипендія ім. св. п. проф. Василя і Марії Стецюків: на студії української філології;

одна стипендія ім. св. п. Володимира Бакальця: на студії українознавства;

одна стипендія ім. д-ра Ярослава і Ірени Моцюків: на студії українознавства;

одна стипендія ім. Антона і Віри Шумейків: на студії української діяспори;

одна стипендія ім. Михайла і Михайлини Баранів: на студії українознавства;

одна стипендія ім. Лесі і проф. Петра Ґоїв: на студії українознавства;

одна стипендія ім. св. п. Романа Іванчишина: на курси українознавства;

стипендійний фонд Фундації УВУ: 14 стипендій на різні програми в УВУ.

Стипендії будуть призначені на основі фінансової потреби, академічних осягів і активности в національно-громадській праці. Стипендії призначені на оплату літніх семестрів в УВУ, на оплату спеціяльних програм та перебування в українському інтернаті.

Подання на стипендії враз із знимкою, життєписом посвідками академічних успіхів і громадської праці просимо надіслати до кінця травня 1988 р. на адресу Фундації УВУ: Ukrainian Free University Foundation, Inc. 203 Second Ave. New York, N. Y. 10003.

Проклямації Тисячоліття в Лос Анджелесі і околиці

Після підписання проклямації (зліва): Богдан Стус — голова Українського Культурного Осередку, Любомир Осадца — голова Імпрезової комісії ювілейного Комітету Тисячоліття, Майк Д. Антоновіч — член повітової Ради, Христя Долинюк — працівниця УКО, Дін Дейна — голова повітової Ради, Тарас Козбур — голова ювілейного Комітету Лос Анджелесу та Едмонд О. Еделман — член повітової Ради.

Повітова Рада і посадник Лос Анджелесу окремими проклямаціями відзначили Тисячоліття Хрищення України.

Старання ювілейного Комітету в Лос Анджелесі увінчалися двома добре зредагованими й мистецьки оформленими проклямаціями, виданими урядовими установами, в яких 1988 рік проголошується Ювілейним роком Тисячоліття Хритиянства в Україні. З нагоди Великодня українська делегація з Лос Анджелесу і околиці була прийнята радними повіту Лос Анджелесу 5-го квітня ц.р. В часі офіційної церемонії радний М. Антоновіч передав голові нашого Комітету проклямацію, а Христя Долинюк прочитала короткий привіт в імені ювілейного Комітету, Українського Культурного Центру та всієї української спільноти. З великоднім привітом кожен член Ради одержав гуцульську писанку як символ нашої приязні та вдячности за волю на релігійні, традиційні та культурні стремління, які ця вільна країна нам дозволяє плекати, ті традиції, які, на жаль, залишаються спотворені, а то й заборонені на землях наших предків.

Ця церемонія відбулася у залі нарад в присутності численної американської публіки і репортерів. 20-го квітня ц.р. голова ювілейного Комітету Тисячоліття Християнства в Україні одержав окрему проклямацію від посадника міста Лос Анджелесу Тома Бредлі з таким текстом:

„1988 — Ювілейний рік Тисячоліття українського Християнства, тому що в цьому році відзначається тисячну річницю прийняття Христової віри Київською Русс ю — попередницею сучасної України, і тому що протягом 1988 року українці католики, православні і протестанти відзначатимуть тисячоліття їхньої релігійної спадщини — спадщини, яка єднає 50 мільйонів осіб по цілому світі і за яку карається ще багато віруючих в Україні; і тому що Тисячоліття Християнства в Україні відзначає величний акт Хрищення України у 988 р. держави званої тоді Київською Русс ю, що вибрала через князя Володимира християнську віру як державну і офіційно прийняту усім українським народом у масовому хрищенні в Києві над берегом ріки Дніпра; і тому що Володимир, бажаючи демонструвати його відданість новоприйнятій вірі, будував церкви, дбав про священиків для народу; знані його особисті добродійства для вдів, сиріт, убогих, голодних, бездомних і неграмотних; будувались школи, сиротинці й лічниці; і тому що у вільному світі українці уважають Ювілейний рік як нагоду святкувати їхнє Християнство з їхніми братами та вчити світ правдивої історії їхньої церкви та їхньої нації, тому то я, Том Бредлі, посадник міста Лос Анджелес, в імени його мешканців проголошую 1988 рік Ювілейним Роком Українського Тисячоліття Християнства та з цієї нагоди передаю наші найкращі побажання успіхів в усіх майбутніх стремліннях".

Проклямації цього роду є дуже побажаним, історичним та навчальним матеріялом для ширення правди про історію Української церкви та української нації. Оригінали цих проклямацій будуть виставлені в галерії Українського Католицького Парафіяльного Осередку в Лос Анджелесі для публічного та пресового користування.

Тарас Козбур

У вічну пам'ять
бл. п. Л. Зайшлої-Хронович

У житті кожної людини бувають моменти, коли вона лине думками в минуле. Тоді ми переживаємо те все знову. Спогади нам пригадуються у кожних дрібничках.

От саме у 50-ту річницю нашої розлуки мушу переживати моменти тих сімох літ, перебутих разом у нашій незабутній „Рідній Школі" в Городенці, які залишилися мені по нинішній день. Пригадалися вони мені також, коли прочитав я в газеті посмертну згадку про втрату моєї шкільної виховниці в Українській приватній гімназії „Рідної Школи" ім. Траса Шевченка в Городенці, відданої українки, що заплатила тяжким 20-літнім ув'язненням і перебуванням у строгих Сибірських таборах бл. п. Леоніди Зайшлої-Хронович.

Відійшла у вічність не у своєму місці народження, не у так улюбленій Городенці, але у сусідньому містечку, де проживала останні літа по повороті із заслання — у Снятині.

Св. п. Левка (так ми її всі у гімназії звали) була високоінтелігентною, скромною, завжди привітною. Вона як педагог, професор української мови в нашій „Рідній Школі", вклала у наші душі відданість і любов до України та до її народу.

В роки наших знайомств, я, як учень „Рідної Школи", що в той час палав молодечою любов'ю до своєї Батьківщини, бачив у неї глибоку релігійність. Бл. п. Левка завжди була свідома того, що шлях до Бога йде через добре виховання молодих душ. Покійна завжди у своїх розповідях об'єднувала християнську ідею українського національного патріотизму в одну велику думку в житті й боротьбі нації.

Мабуть ніколи нам, молодим, тоді не приходило на думку, що пішовши у верховину заверюхи воєнних подій, ми захитаємось. Але так воно не сталося. Ми все таки далі залишитися вірними своїм переконанням. Мушу і нині це з притиском заявити, що саме під впливом бл. п. Левки наш і мій світогляд формувався у великій мірі на постатях також таких осіб, якою була саме бл. п. Левка. І коли я 13 січня ц.р. одержав вже, на жаль, останнього листа, датованого 22-го грудня 1987, то у тому листі я прочитав її останні слова:

„І хотіла б побувати ще серед Вас і побачити Вас, чи у Вас залишилось ще щось із тих молодих літ, коли перед Вами отвирались нові життєві шляхи. Куди йти? Який буде правильний шлях? Що вибрати? Отакі питання Ви ставили тоді собі. Я знаю, у Вас були крилаті мрії, у Вас був молодечий запал, у Вас була велика віра, що досягнете своєї цілі, бо Ви були вихованці своєї „Рідної Школи", яка підготовляла Вас до того, щоб Ви переняли від нас старших естафету в праці для своєї спільноти. Ми вірили, що Ви будете добрими працівниками, добрими синами свого народу. Ви не знали тоді, як ті Ваші професори переживали за Вас, віддавали своє знання, свій труд для Вас, бо Ви були нашими дітьми. І як мати, а материнська любов не має рівної у світі. І ще трохи прожити на думці у мене є, ще може пожити, але здається що сонце для мене вже зайшло".

Гарні ці слова. Багато інших вже відійшли у могилу. Відійшла з покійною у могилу незвичайно цінна людина, кришталевого характеру, лагідної вдачі, небуденних здібностей. Покійна була завжди веселої вдачі, належала до тих, що не нарікають. А кожний день її праці був для неї радістю життя. У 1932 році стрінув я вперше бл. п. Левку у нашій „Рідній Школі", перший раз на годині української мови. І тоді вже я, хоча будучи ще молодим, пізнав її з найкращої сторони. Ми знаємо як дирекція і професорський склад вимагали від учнів великої здисциплінованости і безумовного пошанування шкільних розпорядків. І власне бл. п. Левка вміла у великій мірі впливати на нас додатньо не тільки як добра професорка, але як віддана дорадниця й приятелька, і цю любов ми всі понесли у дальше наше життя.

Не зважаючи на перевантаження працею в гімназії, знаходила ще час на працю у громадському житті. Завдяки своєму тактові й працьовитості, вона здобула собі пошану і прив'язання та любов не тільки серед нас, молодих, але також і серед суспільства.

Відійшла від нас у кращий світ виховниця, що ціле своє життя із посвятою віддала дуже чесній праці для виховання української молоді, котру вона так дуже любила. Про це свідчать і її останні слова у листі до мене з далекого Снятина.

Сьогодні б'ється з болю серце всіх нас, що її знали, тепер порозкидуваних у далекій Австралії, Канаді, Америці й Европі, бо ми не могли прийти попрощати нашу щиру виховницю. Але ми добре собі усвідомлюємо, що вже догоріла свічка до кінця, яка так ясно світила нам усім колись, коли ми були ще всі разом.

Сьогодні вже залишилися тільки спомини і туга за тими часами, які довелося нам прожити з покійною у Городенці.

Тому прощаючи її у далеку дорогу від всіх нас, її колишніх учнів, що ще остали, невимовний смуток огортає нас всіх, але добра пам'ять про неї залишиться ще надовго у наших серцях.

Василь Никифорук
колишній учень

ІВАН ДЕМ'ЯНЮК ВИСЛОВЛЮЄТЬСЯ:

"ВИ ЗАСУДИЛИ...ЛЮДИНУ ЯКА Є ЗОВСІМ НЕВИННА; НЕВИННА ОСОБА."

"Я НЕ Є 'ІВАН ГРОЗНИЙ' І НАЙСПРАВЕДЛИВІШИЙ СВІДОК Є САМ БОГ, ЯКИЙ ЗНАЄ ЩО Я НЕВИННИЙ."

"МЕНІ ЦЕ НЕНАЛЕЖИТЬСЯ. Я НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ — І БОГ Є МЕНІ СВІДКОМ."

ТОМУ ЗВЕРТАЄМОСЯ З ПРОХАННЯМ: ДОПОМОЖІТЬ ЗАХИСТИТИ НЕВИННУ УКРАЇНСЬКУ ЛЮДИНУ СВОЇМИ МОЛИТВАМИ ТА ФІНАНСОВИМИ ПОЖЕРТВАМИ — ПОДАЙМО БРАТНЮ РУКУ КОНЕЧНОЇ ДОПОМОГИ!...

СВОЇ ПОЖЕРТВИ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:

THE JOHN DEMJANJUK DEFENSE FUND
P. O. BOX 92819
CLEVELAND, OHIO 44192

29-те травня...

(Закінчення зі стор. 1)

Крайовий Комітет закликає усі українські громади та організації, всіх людей українського походження взяти численну участь у Богослужбах та інших імпрезах і тим об'єднатися з українцями по всіх країнах їх поселення для звеличення тисячолітнього ювілею нашого хрищення. Мабуть ще не було такої об'єднаної акції цілої української діяспори, як це станеться 29-го травня, але для цього є досі небувала причина і велика ціль: причина — тисячна річниця Хрищення нашого народу, а ціль — боронити і зберігати великі вартості нашого минулого, оновити нашу віру та історичну пам'ять та задемонструвати нашу підтримку українському народові у його довгому змаганні за релігійну і національну свободу.

За Крайовий Комітет Тисячоліття Християнства в Україні

Д-р Юрій Старосольський
голова Президії
Д-р Ігор Кошман
заступник голови Президії
Д-р Юрій Солтис
голова Ділового Комітету
Інж. Вячеслав Вишневський
заступник голови Ділового Комітету
Д-р Василь Калинович
секретар

FELLOWSHIP PROGRAM

The Washington Group, an association of Ukrainian American Professionals in Greater Washington, is opening its second annual competition for awards to be made through its Fellowship program.

The purpose of the program is to assist young people of Ukrainian descent in pursuing prestigious careers as well as to encourage people of any ethnic origin or nationality to conduct educational or work projects that further Ukrainian American interests.

Applicants must be either currently enrolled in an accredited undergraduate college or university or be a graduate thereof at the time of application.

Fellowship applications and further information are available from the address below. Completed applications are due by July 31, 1988.

The Washington Group Fellowship Program
P.O. Box 11248
Washington, D.C. 20008

ПІДПІЛЬНА РАДІОСТАНЦІЯ еритрійських повстанців повідомила в кінці минулого тижня, що в результаті артилерійського обстрілювання летовища в Асмарі, у провінції Арітрія, антимарксистські повстанці знищили кілька літаків совєтського виробу. Як відомо, комуністичний уряд в Етіопії існує завдяки інтенсивній допомозі Совєтського Союзу, який пересилає до тієї країни масу зброї і військовий виряд. Очевидно, повідомлення повстанців заперечують комуністи в столиці Етіопії Адіс-Абабі. Не зважаючи на мовчанку центрального уряду, деякі інформації про успіхи повстанців продістаються на Захід.

КРАЙОВИЙ ІНСТИТУТ здоров'я подав до публічного відома, що Федеральний уряд не буде більше фінансувати дослідів над штучним людським серцем. Це рішення не зупинить всіх дослідів над штучним серцем, але це є прикрим ударом по півстолітній мрії — створити механічну помпу, яка замінила б людське серце, що вже не може функціонувати

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003
Tel.: (212) 228-0110

Управа Українського Музею в Ню Йорку
повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в неділю, 22-го травня 1988 р., о год. 2-ій по пол. в домі СУА-УККА, 203 Друга Авеню, в Ню Йорку

ПРОГРАМА НАРАД

1. Відкриття
2. Прийняття програми нарад
3. Вибір Президії Загальних Зборів
4. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів і його прийняття
5. Звіт Голови Управи
6. Звіт Директора Музею
7. Звіт Скарбника
8. Дискусія над звітами
9. Звіт Контрольної Комісії
10. Прийняття звітів
11. Звіт Номінаційної Комісії
12. Вибір сімох членів Управи і п'ятьох членів Контрольної Комісії
13. Пропозиції змін статуту
14. Різне
15. Закриття

Просимо членів Українського Музею взяти участь в цих Загальних Зборах.

За Управу Українського Музею:

Іван Лучечко
Секретар

Богдан Цимбалістий
Голова

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 20-го ТРАВНЯ 1988 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відд., о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо взяти участь. Якщо буде досить зголошень, то на День Батька буде автобус на Союзівку. Зголошення приймає В. Марущак, тел. 546-6787 — В. Марущак, рек. секр.

Вступайте в члени УНС

Управа Оселі ОДУМ-у „Київ", Аккорд, Н. Й.

ділиться сумною вісткою зі своїм Членством та Українським Громадянством, що в неділю, 15-го травня 1988 р. у Філядельфії, Па, відійшов у Вічність

інж. Сергій Андрійович ЄВСЕВСЬКИЙ

Покійний був активний громадський і політичний діяч, один із основоположників одумівського руху, а зокрема один із найактивніших організаторів оселі ОДУМ — Київ у ЗСА.

Дружині Покійного Марусі, доні, синові і цілій родині висловлюємо глибоке співчуття.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 18-го травня ц.р. о год. 12-ій дня на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Управа Оселі ОДУМ-у Київ, Аккорд, Н. Й.

Щоби вшанувати пам'ять моєї найдорожчої приятельки з ранніх літ нашої молодости, людини небуденних чеснот, вибраної Богом чинити Добро

бл. п.
СТЕФАНІЇ ЧИЖОВИЧ ПУШКАР

складаю скромний даток в сумі 50 дол. на будову церкви св. Михаїла у Філядельфії, Па.

Д-рові Володимирові і цілій Родині моє глибоке співчуття.
МАРІЯ з ВЕРГАНОВСЬКИХ СТАШИНСЬКА
Травень 1988, Warren, Mich.

Ділимося сумною вісткою, що 11-го травня 1988 р. упокоїлась в Бозі на 82-му році життя

бл. п.
ПАРАСКЕВІЯ ЖИЗНОМИРСЬКА

ПОХОРОН — субота, 14-го травня 1988 р. з церкви Пресвятої Богородиці на цвинтар св. Францішка.

В смутку залишила:
доньку — ОРИСЮ МАГОБЕЙ з чоловіком МАРКІЯНОМ, з дітьми МАРКІЯНЧИКОМ І ТАНЕЮ
кузини в Америці й Україні

У поклоні Т. Шевченкові

Під час Шевченківського концерту у Ню Гейвені.

В неділю, 27-го березня ц.р. відбувся в Ню Гейвені, Конн., концерт в пошану Т. Шевченка, влаштований силами учнів і абсольвентів української „Рідної Школи" в Ню Гейвені. Після відкриття імпрези директором школи мгром Мироном Мельником та короткого привіту Павла Черепахи, голови батьківського кружка, шкільний хор під управою учительки К. Юкаш-Бамбер відспівав „Заповіт" і „Садок вишневий". Доповідь про Т. Шевченка прочитала Стефанія Брочинська, учениця 10-ої кляси. Слідували виступи шкільних дітей: вірші „Тобі, Тарасе" і „Поклін Тарасові" (Р. Завадович) деклямували учні 4 кляси Л. Люлька, О. Луців, А. Бамбер, А. Тібодо і Я. Дмитерко. „Дитячий поклін Кобзареві" виконали учні 5 кл. Х. Горбата, Д. Нагорський, К. Чубата, Л. Черепаха, Р. Черепаха, Д. Тібодо. „Україно" (Т. Шевченко) — учні 6-ої кл. І. Мельник, М. Бамбер, Л. Черепаха. Фортеп. супровід — Л. Черепаха. Оригінальні вірші, написані учнями 7-ої кл. деклямували Клявдія Брочинська, Роман Горбатий, Андрій Нагорський і Петро Колос. „Розриту могилу" Т. Шевченка віддеклямувала Ніна Горячун (7-ма кл.). Абсольвентка школи Ксеня Кизик відіграла на фортепіяні в'язанку мелодій (аранжовка Л. Кларк) і „Українську думку" (В. А. Присовський). „Минають дні" (Т. Шевченко) віддеклямував М. Чубатий (10 кл.).

Слідувала інсценізація „Три душі" з поеми „Великий льох": А. Мельник — перша душа (кл. 9), С. Брочинська — друга душа і З. Луців — третя душа (кл. 9). Вступні пояснення до поеми-містерії „Великий льох" прочитала Марічка Марків, абсольвентка школи. „Суботів" Т. Шевченка продеклямував О. Горячун (9 кл.). Шкільний хор відспівав „Поклін тобі, Тарасе". Гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено цей дуже добре виконаний концерт. Підготовою програми займалися д-р М. Снігурович, Г. Козак-Гарвій, С. Колос, мгр Р. Гіна Тібодо, К. Юкаш-Бембер, мгр Х. Мельник, М. Марків — учителі школи. Концерт відбувся в залі української католицької Церкви в Ню Гейвені, вщерть виповненій місцевим і довколишнім громадянством, бо саме в той день відбувалися відправи, зв'язані з Тисячоліттям Хрищення України, на які прибули миряни з сусідніх парафій стейту Коннектикат.

М. С.

Українська патріотка св. п. Н. Литваківська

Паніматка Наталія Литваківська народилася 1900 року в Кам'янці-Подільському в родині Ігнатія Тимчука і його дружини Теодосії з роду Драгомирецьких. Здібна і вродлива дівчина добре вчилася в школі, так що в 18 років уже закінчила вчительські курси і навчала дітей української мови в ці перші бурхливі роки української державности. І якраз в цей час проїздив її містом молодий, всього на два роки від неї старший військовий телеграфіст Микола Литваківський. Він з першого погляду закохався в Наталію і скоро запропонував їй руку і серце. Наталія погодилася і молода пара повінчалася. А на другий день по шлюбі молоді мусіли відступати з українським військом і мандрувати до Польщі, де українські вояки були інтерновані.

Св. п. Н. Литваківська

У 1921 році в них народився єдиний, улюблений син Анатолій. Хоч це романтичне одруження сталося так швидко і в молодих літах, воно було тривалим до самої смерти і зворушливо теплим. З народженням сина це вже була зразкова любляча українська родина, з якої пішли молоді паростки. В таборі інтернованих, у Каліші, Наталія вступила до лав жіночої організації і заходилася організуванням театру. Її врода і сценічні здібності дали театрові артистку на головні ролі. Наталія була доброю деклʼяматоркою, бо мала чудову пам'ять та добрий літературний смак.

А син Анатолій підростав. Порадна і розумна жінка, Наталія шукала засобів, щоб знайти якісь заробітки і поліпшити таборову скруту. Родина перебралася на приватне мешкання, де був, на щастя і втіху їхню, чудовий сад. Малий Толя бавився в садочку, а його молода мама приглядалася до квітів та вчилася їх малювати. І навчилася. Всі знайомі знають, що рідко де можна побачити на картинах навіть майстрів такі живі і свіжі бузок і маки, як у неї. Її чоловік Микола якось ті картини продавав. А далі Наталія заснувала майстерню вишивання і гаптування, де навчала молодих жінок науки тонкого мереживa на скатертинах. Це також дало деякий заробіток. І так ішло життя, аж поки війна в 1939 році привела до нових змін і нових скитань. Син поїхав до Австрії студіювати медицину, а батьки згодом опинилися в Авгсбурзі. Чоловік Наталії мав чудовий, знаний всім голос і став діяконом у таборі, а згодом і висвятився на священика. Наталія стала паніматкою Литваківською, і то паніматкою взірцевою.

Кажуть, за кожною великою людиною стоїть жінка. Отець Микола був великий значенням і зростом, а за ним, або вірніше поруч з ним, завжди була його маленька, мініятюрна паніматка. Нелегкий був їхній шлях і на священичій ниві. Син змужнів, став лікарем, одружився з Галею Полтавченко і обдарував батьків внуками, але батьки, навіть в старих літах, ішли своїм власним працьовитим і дуже активним шляхом. Отець Микола побудував кілька церков в Ромі, Ню Йорк, в Джанставні, Пенсильвенія, в Саутфільді, Мишиген, околиці Дітройту, але сам він із паніматкою завжди жили в тісній старенькій квартирці, часом і там, де боялися жити парафіяни й виселилися, залишивши пароха на стороні. Паніматка Наталія вміла лагідно поводитися з чорними сусідами і здобула серед них пошану. А як ми їх відвідували, остерігала, щоб обережно ступати по підлозі, бо може провалитися.

Паніматка Наталія завжди працювала при парафіях: була головою сестрицтва, організувала імпрези, навчала дітей у школі і своїм мистецьким оком знаходила спосіб якнайкраще удекорувати стіни чи виставку. Любила все українське, хоч і вибирала уважно, щоб це було дійсне мистецтво, а не підміна. Сама елегантна і начитана, вона любила інтелектуальне товариство і дружні гостини.

Як зразкові українські патріоти, родина Литваківських будувала патріотизм на основі своєї власної родини. Тому то паніматка Наталія гаряче любила свого чоловіка, отця Миколу, сина й невістку та внуків Наталочку і Марка. Вона увесь час про них дбала і турбувалася ними. Втрата єдиного сина і чоловіка підкосила її сили, і тяжко промучившись кілька літ, вона нарешті знайшла спокій.

Ми пам'ятаємо її таланти, її щирість, її любов до рідного, і не раз спом'янемо її добрим словом.

Вічна їй пам'ять!

Ганна Черінь

Відбулися Загальні збори Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА в Йонкерсі

В суботу, 19-го березня ц.р., о год. 7-ій вечора в залі дому Спілки Української Молоді в Йонкерсі, Н. Й. відбулися Річні Загальні Збори Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА в Йонкерсі, Н. Й.

Збори відкрив голова дирекції Лев Футала, а Владика Василь Лостен провів молитву. Вшановано померлих членів.

Звітували голова Л. Футала, управитель-скарбник мгр Святослав Н. Коцибала за дирекцію, а за кредитову комісію голова Дмитро Івасютин, за інформаційну комісію — голова Богдан Вітюк, за контрольну — голова Мирослав Климко.

Кредитова Кооператива СУМА виказала дальший ріст у 1987 році. Майно збільшилося майже на 6.5 мільйона долярів, що становить 26 відсотків. Стан майна на 31-го грудня 1987 року виносив 30,948,449.01 дол.

Пропорційно до того, наші всі ощадності збільшилися на 5,729,923.44 дол. до суми 27,419,466.50 дол. або на 26 відсотків.

Ми маємо звичайні ощадності, моні маркет, пенсійні конта ІРА, 6-і 12-місячні сертифікати. Всі вони є федерально забезпечені до суми 100,000 дол. Крім того члени автоматично забезпечені (кредитівка платить на випадок смерти до суми 2,000 дол., залежно від висоти ощадностей і віку вступу в члени). Позички також є забезпечені до 10,000 дол. крім гіпотечних.

У 1987 році ми впровадили чекові рахунки, так звані „шер дрефтс". Торік ми купили новий компютор технічно більше удосконалений від того, що ми мали перед тим. З 1-го вересня 1987 року кредитівка почала працювати за новою системою.

Позички в 1987 році були задовільними, але був також час, що кредитівка мала велике запотребування й ми змушені були сповільнити видання нових гіпотечних позичок на короткий час. Всі позички дійшли до суми 25,058,799.19 дол.

Залеглі позички на кінець 1987 року виносили 7,877.82 дол. З повним задоволенням стверджуємо, що за 23 роки і на 47 мільйонів виданих позичок ми досі не відписали ні однієї.

В 1987 році ми приєднали 355 членів, тобто на 13 відсотків і на кінець грудня 1987 року кредитівка мала 3,033 члени. На церковні, виховні, громадські, культурні та інформаційні цілі кредитівка асигнувала 24,044.90 дол.

Після звітів відбулася дискусія, в якій зацікавлені одержали відповіді від тих звітодавців, до яких дані справи відносилися.

На внесок голови Контрольної комісії Мирослава Климка звіти прийнято до відома.

Згідно зі статутом кредитових кооператив покликана Номінаційна комісія подала до дирекції перевибрати Лева Футалу, Наталію Невмержицьку та Ярослава Кіцюка, а до Кредитової комісії Василя Коцура. Поданих кандидатів вибрано одноголосно.

Крім присутнього Владики участь взяли парох церкви св. Михаїла о. шамбелян Іван Сквілер, сотрудник о. Марійо Лазоскі.

Загальні збори вітали голова Управи Централі Українських Кредитових кооператив Америки інж. Дмитро Григорчук та представники багатьох кооператив.

Кредитівка дала свою чергову пожертву на Залізний Фонд семінарії св. Василія в Стемфорді, а чек передано Владиці Василеві. Збори закрито молитвою, яку провів Владика Василь Лостен.

Після офіційного закриття присутні при перекусці ще довго сиділи та розмовляли між собою не лише про фінансові, але й про інші зовнішні справи, про стан в Україні та суспільно-громадські справи, а щасливі мали нагоду виграти книжки чи українські платівки, за які заплатила кредитівка, щоб в той спосіб допомогти українським видавництвам.

Присутніх було понад 130 членів.

Л. Л.

Українці...

(Закінчення зі стор. 1)

дозою гумору розповідав маестро В. Луців про задум, програму концерту, про підготову до проведення цієї величної маніфестації української хорової культури та духовности. Але задумаймося на мить, скільки праці, мистецького хисту, навіть сміливости, віри в свої сили треба мати, щоб зібрати чотири хори з чотирьох країн, об'єднати в одне ціле 450 співаків, розмістити їх на сцені відповідно до голосів і створити один хор-моноліт, змусити його співати узгоджено, в унісон, або, як образно висловився маестро В. Луців, „щоб був максимум контролі і максимум музики". Додаймо до цього, що хори з'їжджаються два дні перед концертом і спільні проби відбудуться лише у п'ятницю, суботу і в день концерту — у неділю. Такої міжнародної музичної співпраці досі, мабуть, ще не було. В усякому разі, історія українських поселень на Заході чогось подібного не знає.

Укладачі програми святкового концерту, перш за все, мали на меті показати твори, які віддзеркалювали б чотири століття української церковної музики, представити кращі зразки цієї музики і церковних традицій. Багато з них перлин української клясичної музики будуть виконані вперше. Крім кращих творів таких видатних композиторів як Максим Березовський, Дмитро Бортнянський, Микола Дилецький, Артем Ведель, Кирило Стеценко, Микола Лисенко, слухачі почують чудові твори XVII століття — одноголосну стихиру, Ектенію п'ятиголосну, „Божественний гром" та інші.

Програма концерту побудована так, щоб показати, який вклад зробив український народ у скарбницю світового християнського мистецтва протягом 400 років.

Увесь концерт буде записаний на авдіо та відеострічку. Запис звуку зробить першорядний англійський спеціяліст з багаторічною практикою.

На концерт запрошені представники американської, канадської та голляндської амбасад, тобто з тих країн, з яких прийдуть наші хористи, громадяни З'єднаних Стейтів, Канади і Голляндії. Вислані запрошення до 300 парляментаристів, визначних діячів науки, культури, мистецтва, до ієрархів багатьох церков. Запрошено також уряд Великобританії, представників опозиційної ліберальної партії, королівську родину, трьох визначних музичних критиків. За два дні перед концертом відбудеться пресова конференція.

Концерт відбудеться під патронатом голови Помісної Української Католицької Церкви Патріярха і Кардинала Мирослава Івана Любачівського та Митрополита Української Православної Церкви в ЗСА Блаженнішого Мстислава. Їх світлини будуть поміщені у програмці концерту. Цю програмку можна б радше назвати книжкою, бо в ній буде вступне слово про українську церковну музику, а також подані прізвища всіх виконавців цього незвичайного концерту та знімки всіх диригентів, хорів. Це теж буде пам'ятка не лише для учасників концерту, але й для кожного, хто буде на ньому.

В. Луців подякував І. Раковському та О. Гаєцькій і в їх особах усім хористам „Думки" за участь у концерті, а М. Гельбіг за допомогу у транспортації. У свою чергу голова хору І. Раковський та його заступниця О. Гаєцька розповіли про підготову „Думки" до такої великої і відповідальної імпрези та про виступи хору в Европі: у відправі Святої Літургії у мюнхенській УК-Церкві та в одній з найбільших катедр світу у Страсбурзі (Франція), а також у чотирьох концертах в Німеччині (Мюнхен) і Франції. Організатором і координатором цих імпрез також є маестро Володимир Луців.

Крім величавого концерту-маніфестації українська громада Лондону завершує спорудження пам'ятника св. Володимирові Великому на розі вулиць Голланд Парк і Голланд Парк Авеню, що є головною магістралею, яка проходить через англійську столицю. Автором проєкту пам'ятника є відомий український скульптор Леонід Молодожанин. Відкриття пам'ятника відбудеться напередодні концерту, так що на його посвяченні будуть всі учасники святочного концерту. Пам'ятник рівноапостольному князеві Володимирові Великому в центрі англійської столиці буде гідним вкладом українців Великобританії у відзначення ювілею нашого Християнства.

Не менш важливим є і видання пропам'ятної книги англійською мовою про українську християнську культуру. В ній будуть вміщені статті видатних українських науковців, спеціялістів різних ділянок мистецтва, культури. У книжці буде понад 200 ілюстрацій.

Величні торжества, присвячені ювілеєві Тисячоліття Хрищення України-Руси, до яких так активно підготовляються українці Великобританії, будуть ще однією сторінкою, вписаною золотими літерами у нашу багатовікову історію, ще одним іспитом нашої громадської зрілости.

В Парижі...

(Закінчення зі стор. 1)

ське покоління не має тих історичних упереджень, які притаманні старшим, часом задивленим в минуле. Свої слова закінчила Е. Кубасєвіч побажанням ще кращого зрозуміння і співпраці обох народів.

Після програми і офіційної частини вечора присутні ще довго гуторили при перекусці і дискутували оживлено, але завжди чемно та заторкували різні драстичні теми. Відчувалося прихильну настанову і бажання говорити одверто й не замовчувати болючих сторінок історичного сусідства українців з поляками.